

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 5 kwietnia 2024 r.

Znak: WZPS-3.431.4.6.2023.DW

**Pani
Iga Błażewicz
Dyrektor
Domu Pomocy Społecznej
w Nowogardzie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285) zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie przeprowadził w dniach 23-31 października 2023 r. kontrolę kompleksową w Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie, przeznaczonym dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz osób przewlekle psychicznie chorych.

Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące jakości działalności Domu, na podstawie art. 55 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 734 z późn. zm.) w okresie od 1 stycznia 2022 r. do dnia zakończenia kontroli oraz sposób realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych po kontroli kompleksowej przeprowadzonej w dniach 15-26 maja 2017 r.

Wyniki kontroli przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym bez zastrzeżeń 19 lutego 2024 r. W związku z powyższym przedstawiam wystąpienie pokontrolne.

Działalność kontrolowanej jednostki oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.¹

Dom Pomocy Społecznej w Nowogardzie jest jednostką organizacyjną Powiatu Goleniowskiego. Decyzją Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 14 kwietnia 2009 r., znak: PS.1.JJ.9013-2/09 Starosta Goleniowski otrzymał zezwolenie na prowadzenie Domu na czas nieokreślony.

Działalność jednostki prowadzona jest w dwóch lokalizacjach: Dom w Nowogardzie, ul. Smużyny 2, w tym: Pawilon nr 1 dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie i Pawilon nr 2 dla osób przewlekle psychicznie chorych oraz filia Domu w Nowogardzie, przy ul. Piłsudskiego 9 dla osób przewlekle psychicznie chorych. Na terenie budynków zainstalowany został system przyzywowo-alarmowy i system sygnalizacji pożarowej, co jest zgodne z § 6 ust. 1 pkt 1 lit. c ww. rozporządzenia.

¹ Przyjęto 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

Placówka przeznaczona jest dla 237 osób, w tym: 101 miejsc dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie i 136 miejsc dla osób przewlekle psychicznie chorych. Podczas kontroli ustalono, że we wrześniu i w październiku 2023 r. stan mieszkańców przewlekle psychicznie chorych wynosił 137 osób, co jest niezgodne z liczbą miejsc określonych w decyzji Wojewody Zachodniopomorskiego (decyzja - 136 miejsc, umieszczonych - 137 mieszkańców).

Kontrola wykazała, że Dom zapewnia właściwą liczbę pomieszczeń sanitarnych, wymaganą na podstawie § 6 ust. 1 pkt 4 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 2 lit. a przywołanego rozporządzenia w Domu znajdują się pokoje mieszkalne jednoosobowe i wieloosobowe. W trakcie oględzin stwierdzono, że Dom zapewnia pokoje wieloosobowe dla wszystkich mieszkańców oraz 10 pokoi jednoosobowych dla mieszkańców przewlekle psychicznie chorych. Nie zapewnia natomiast pokoi jednoosobowych dla mieszkańców dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, co jest niezgodne z § 6 ust. 1 pkt 2 lit. a ww. rozporządzenia.

Struktura pomieszczeń ogólnodostępnych określona została w § 6 ust. 1 pkt 2 lit. b-k rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej. W trakcie kontroli ustalono, że część pomieszczeń ogólnodostępnych, w tym: jadalnia, gabinet przedmedycznej pomocy doraźnej, pomieszczenia do rehabilitacji, palarnia i pokój gościnny użytkowane są wspólnie przez mieszkańców dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz mieszkańców przewlekle psychicznie chorych. Mając na uwadze, że dom świadczy usługi na poziomie obowiązującego standardu odpowiednio dla każdego typu domu stwierdzić należy, że struktura pomieszczeń ogólnodostępnych nie jest zgodna z § 6 ust. 1 pkt 2 lit. b-k ww. rozporządzenia.

Dodatkowo ustalono, że w budynkach Domu, zarówno przy ul. Smużyny 2 oraz filii przy ul. Piłsudskiego 9, występują liczne bariery architektoniczne, co jest niezgodne z § 6 ust. 1 pkt 1 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

Kontrolowana jednostka świadczy usługi bytowe, opiekuńcze i wspomagające określone w rozporządzeniu w sprawie domów pomocy społecznej.

Dom wyposażony jest w kuchnię z zapleczem magazynowym i zapewnia mieszkańcom całodienne wyżywienie, w tym: śniadanie, obiad i kolację. Dla każdego z posiłków czas ich wydawania wynosi 2 godziny. Dom oferuje również posiłki dietetyczne dla osób tego wymagających oraz całodobowy dostęp do produktów żywnościowych. Mieszkańcy mają możliwość wyboru miejsca spożywania posiłków, a tym którzy wymagają karmienia zapewniona jest niezbędna pomoc w tym zakresie.

W trakcie kontroli ustalono, że wszyscy mieszkańcy posiadają własny dochód, który po dokonaniu opłat za pobyt w Domu, umożliwia im zakup odzieży i obuwia. Placówka zapewnia mieszkańcom podstawowe środki czystości i higieniczne. Pracownicy udzielają osobom wymagającym wsparcia pomocy w czynnościach życiowych oraz utrzymaniu higieny osobistej i pielęgnacji. Podczas oględzin Domu nie wniesiono uwag do stanu utrzymania czystości w pokojach mieszkalnych, pomieszczeniach sanitarnych i ogólnodostępnych.

Kontrola wykazała, że Dom umożliwia mieszkańcom składanie skarg i wniosków, zaspokajanie potrzeb kulturalnych, udział w terapii zajęciowej, dostęp do książek i prasy, a także przepisów prawa oraz regularny kontakt z dyrektorem jednostki. Mieszkańcy objęci są posługą kapłańską, w ramach której zaspokajane są ich potrzeby religijne. Jednostka zapewnia również bezpieczne przechowywanie środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych. Na rzecz mieszkańców świadczona jest praca socjalna.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie zajęć rehabilitacji społecznej w domach pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 250) domy pomocy społecznej, których mieszkańcami są osoby z zaburzeniami psychicznymi są zobowiązane do prowadzenia zajęć z zakresu rehabilitacji społecznej. Zgodnie z § 6 ww. rozporządzenia *Zajęcia indywidualne i grupowe są dokumentowane w dziennikach zajęć prowadzonych przez pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego*. Dzienniki zajęć powinny zawierać w szczególności: rozkład tygodniowy i czas trwania zajęć, rodzaj i tematykę zajęć oraz imię i nazwisko prowadzącego zajęcia, imiona i nazwiska mieszkańców domu obecnych na zajęciach, informacje dotyczące prowadzonych zajęć służące okresowej ocenie realizacji indywidualnych planów wsparcia mieszkańców domu tj.: absencja i jej przyczyny, ocenę współpracy z terapeutą, aktywne lub bierne uczestnictwo w zajęciach, skracanie lub wydłużanie uczestnictwa w zajęciach.

Podczas kontroli stwierdzono, że przedstawiona do analizy dokumentacja nie zawierała wszystkich elementów określonych w § 6 przywołanego rozporządzenia, np. brak było informacji dotyczącej skracania lub wydłużania uczestnictwa w zajęciach, oceny współpracy z terapeutą, a dzienniki psychologa dodatkowo nie zawierały informacji o absencji i jej przyczynach, aktywnym lub biernym uczestnictwie w zajęciach, rozkładzie tygodniowym, skracaniu lub wydłużaniu uczestnictwa w zajęciach.

Zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej w Domu powołany został Zespół Terapeutyczno-Opiekuńczy. Analiza dokumentacji wykazała, że każdy z mieszkańców posiada pracownika pierwszego kontaktu, a Dom funkcjonuje w oparciu o Indywidualne Plany Wsparcia Mieszkańców, sporządzane w terminie określonym przepisami prawa.

Ponadto ustalono, że placówka umożliwia wszystkim mieszkańcom dostęp do świadczeń zdrowotnych i rehabilitacji leczniczej, zapewnia również wsparcie psychologiczne i opiekę psychiatryczną.

Kontrola wykazała, że wskaźnik zatrudnienia pracowników Zespołu Terapeutyczno-Opiekuńczego w przeliczeniu na jednego mieszkańca Domu jest zgodny z § 6 ust. 2 pkt 3 lit. c i d rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej. Pracownicy Zespołu uczestniczyli w szkoleniach organizowanych przez dyrektora jednostki. W celu efektywnej realizacji usług opiekuńczych i wspomagających Dom zatrudnia 6 pracowników socjalnych (5,2 etatu) na 237 mieszkańców, co jest zgodne z § 6 ust. 2 pkt 1 ww. rozporządzenia.

Wymagania kwalifikacyjne pracowników zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1960 z późn. zm.). W wyniku analizy losowo wybranych akt osobowych pracowników Zespołu nie wniesiono uwag do ich przygotowania zawodowego.

W toku czynności kontrolnych przyjęto sposób realizacji zaleceń wydanych jednostce w 2017 r. przez Wojewodę Zachodniopomorskiego.

Zgodnie z § 5 ust. 1 *Regulaminu organizacyjnego Domu* pracą Domu kieruje Dyrektor.

Stwierdzone podczas kontroli uchybienie polegające na braku w dokumentacji dotyczącej rehabilitacji społecznej niektórych elementów wymaganych na podstawie § 6 rozporządzenia w sprawie zajęć rehabilitacji społecznej w domach pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi wynikało z przyjętej w Domu praktyki i skutkowało niepełnieniem wymogów określonych w ww. rozporządzeniu.

Nieprawidłowość polegająca na przyjęciu do Domu większej liczby mieszkańców przewlekle psychicznie chorych niż liczba miejsc wskazanych w decyzji Wojewody Zachodniopomorskiego wynikała ze względów ekonomicznych i skutkowała naruszeniem warunków określonych w decyzji Wojewody Zachodniopomorskiego.

Nieprawidłowość polegająca na braku odpowiedniej struktury pomieszczeń ogólnodostępnych odpowiednio dla każdego typu Domu wynikała z przyjętej w Domu praktyki, zgodnie z którą część pomieszczeń użytkowana była wspólnie przez mieszkańców obu typów Domu. Nieprawidłowość polegająca na braku pokoi jednoosobowych w Domu dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie wynikała z niewłaściwej interpretacji przepisów prawa. Natomiast nieprawidłowość polegająca na występowaniu licznych barier architektonicznych wynikała z przyjętej w Domu praktyki, zgodnie z którą z pomieszczeń z ograniczonym dostępem korzystali tylko mieszkańcy nie mający problemów z poruszaniem się. Powyższe nieprawidłowości skutkowały niespełnieniem przez Dom standardów bytowych.

W związku z ustaleniami kontroli, na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej

zalecam

jako zalecenie zwykłe:

- 1) prowadzić dokumentację dotyczącą rehabilitacji społecznej zgodnie z § 6 rozporządzenia w sprawie zajęć rehabilitacji społecznej w domach pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi,

jako zalecenia znaczące

- 1) dostosować liczbę mieszkańców przewlekle psychicznie chorych przebywających w Domu do liczby miejsc określonych w decyzji Wojewody Zachodniopomorskiego,
- 2) zapewnić odpowiednią strukturę pomieszczeń ogólnodostępnych odrębnie dla każdego typu Domu, zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 2 lit. b-k rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej,
- 3) zapewnić odpowiednią strukturę pokoi mieszkalnych w Domu dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 2 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej,
- 4) dostosować warunki bytowe w Domu w zakresie barier architektonicznych do wymogów określonych § 6 ust. 1 pkt 1 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej jednostka kontrolowana, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, może zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie realizacji powyższych zaleceń w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

- właściwy podpis na oryginale -

Do wiadomości:

Pan Tomasz Stanisławski
Starosta Goleniowski